

Novi akordi. Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. Urejuje dr. Gojmir Krek. III. letnik, številke 3., 4. in 5. V teh treh številkah zanimivega zbornika se nahaja 16 skladb osmih domačih komponistov. Emil Adamič (Kamnik) je zastopan po mešanem zboru „Da sem jaz ptičica . . .“ (Oton Zupančič), ki je prav mično zložen v narodnem duhu. Nadalje ima tu isti komponist dvoje skladb za klavir: „Nekdaj je bil . . .“ in „Polka“. Od teh dveh kompozicij je zadnja zanimivejša, ker je izrazovita, dočim manjka prvi invencije in klavirske pisave. Prav ljubka skladba za klavir je Srečka Albinija (Sarajevo) „Rendez-vous“, ki se giblje v valčkovem tempu. Franjo Dugan (Zagreb) je podal dva komada za klavir: „Spominski list“ in „Spomin na Zdenka Fibicha“, pisana resno, a malo značilno, in pesem za en glas in klavir „Nočna rosa“ (Avgust Šenoa). Anton Foerster (Ljubljana) je priobčil moški zbor „Spomen pjesma“ (Ljudevit Varjašič), ki se odlikuje po svoji čuta polni koncepciji in duševni vzporednosti s pesnikom. Dr. Gojmir Krek (Ljubljana) ima v zborniku dve pesmi za en glas in klavir: „Tam zunaj je sneg“ (Dragotin Kette) in „Notranjska“ (Aleksandrov); v obeh je komponist prav vrlo zadel ubranost ter dal zlasti zadnji značilno obliko. Dalje obsega zbirka dvospev „Pesem“ (Koljcov — O. Zupančič) in trospev „Pesem Primorke“ (O. J. Bierbaum — O. Zupančič) za ženske glasove in klavir, uglasbil Anton Lajovic (Šmartno pri Kranju). Obe kompoziciji sta nežnega značaja in spretno koceprije. Josip Procházka (Ljubljana) nam podaje v mešanem zboru s spremljevanjem klavirja „Ptička“ (Dragotin Kette) in v moškem zboru „Moravska narodna“ (O. Zupančič) dve kompoziciji prve vrste, eno v šaljivem, drugo v togotnem duhu, a vsaka ustvarjena, da privede poslušalca v ubranost, v kateri je bil dotični pesnik. Risto Savin (Praga) je zastopan po moškem zboru „Tehtni vzrok“ (R. Baumbach — Anton Aškerc), ki se malo ujema z besedilom, in z „Romanco“ za klavir, v prav lahkem žanru takozvanih „salonskih komadov“.

v. r.

„Glasbena Matica“. Oceno koncerta, ki ga je priredila „Glasbena Matica“ dne 12. marca, smo morali zaradi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjo številko.

Slovensko gledišče. A. Drama. M. A. Šimačkova drama „V tujem zraku“ (Jiný vzduh) ima svoj izvor v oni dobi, ko se je še verovalo v vsemogočnost miljeja, ko je bila preobvladala tudi razborite duhove zmota, da ne delajo ljudje miljeja, ampak nasprotno milje ljudi. Da za značaj, za etični razvoj človeka ni vseeno, kako ozračje, kaka okolica ga obdaja, se je na tem mestu že često poudarjalo, a poudarjalo se je tudi, da milje nikakor nima tistega pomena, ki se

mu pripisuje, in v posebno zadoščenje nam je lahko, da so ti od nas zastopani nazori dandanes že skoro splošno prodrli. Da, zdi se nam, kakor bi bil pisatelj drame „V tujem zraku“ sam že slutil, da „vzduh“ sam še ni vse, kajti če si njegovo delo od vseh strani dobro pogledamo, se prepričamo, da ni vsebina tistega nič drugega nego boj med dobrim in slabim pricipom — v moderni obliki! Vsekakor je Šimačkova drama globočja nego marsikatera druga izza gori označenega časa. Za prvo in drugo dejanje ta trditev seveda ne velja, kajti ti dve dejanji sta precej plitvi, da, drugo je celo popolnoma nepotrebno in bi se bilo pri nas tem laglje izpustilo, ker takih ljudi, kakršni nastopajo ondi, pri nas ni in se nam je zdelo, kakor bi gledali same karikature. Nasprotno pa sti 3. in 4. dejanje polni lepih in duhovitih momentov, ki dajo drami trajno vrednost in so porok za to, da se bode tudi v poznejših časih še z uspehom predstavljala. Značaji v igri niso vsi enako dobro izdelani. Franc Elis na pr. je slikan precej površno in je njegov značaj tudi dokaj neumljiv. Vidi se, kakor bi bili glede te osebe vplivali nekateri Ibsenovi vzori na pisatelja. Značaj Elisove žene pa je risan s krepkimi, jasnimi potezami. Emil Vitak je odurna prikazen, kakršnih je pač malo v življenju. Še dovolj verjeten je značaj Prokopova; a največ skrbi je posvetil pisatelj značaju Hele, okoli katere je sploh osredotočeno vse dejanje drame. — Še eno dramsko novost smo videli ob koncu sezone. Dne 25. zvečer in 27. t. m. popoldne je imelo svojo koristnico igralsko osebje naše drame. Uprizorila se je obakrat drama „Sever proti jugu“ ali „Boj za osvobojenje sužnjev“, spisal Willkije Colino — ameriška igra, ki prija le malo ali čisto nič našemu evropskemu okusu! — Dne 17. t. m. je gostovala v ljudski igri „Od stopnje do stopnje“ z lepim uspehom gospa Irma Polakova iz Zagreba. Poleg teh smo imeli zadnji čas še sledeče dramske predstave: Dne 28. februarja so se igrali petič „Legijonarji“, 21. marca se je ponavljala drama „Vstajenje“, 5. marca so bili drugič na vrsti „Podkriževalci“, 13. marca je napolnila že osmič gledišče igra „Pot okoli zemlje v 80 dneh“, a 15. marca se je ponovila Maeterlinckova „Monna Vanna.“

B. Opera. Tudi opera nam je prinesla ob koncu sezone še dve novosti. Dne 25. februarja se je uprizoril prvič na našem odru „Cigan baron“, komična opera (bolje opereta) v 3 dejanjih, po Jokaievi povesti spisal J. Schnitzer, uglasbil J. Strauss. Straussova lahka, prikupljiva, melodijozna godba je obče priljubljena in je tudi pri nas docela ugajala. „Cigan baron“ se je ponavljal v polnem gledišču dne 28. februarja pa 3., 11. in 19. marca. Zadnjega dne je imel svoj častni večer tenorist g. Stanislav Orželski; pri tej priliki se je na jasn način pokazalo, kako zelo ceni občinstvo to izborna moč naše opere. Dne 13. marca pa se je pela prvič na našem odru, in sicer na korist zaslužnega kapelnika slovenske opere, g. Hilarija Beniška, velika Auberjeva opera „Nema iz Portici“, kateri sta besedilo spisala E. Scribe in G. Delavigne. Znano je, da je „Nema iz Portici“ najzrelejše, najpopolnejše delo Auberjevo, in zato štejemo intendanci slovenskega gledišča v posebno zaslugo, da je spravila to opero na oder. Ponavljala se je „Nema iz Portici“ še 22. in 27. marca.

S tem se je končala letošnja glediška sezona, ki je bila ena najlepših, kar se jih spominjamo. Dvoje veselih dejstev smo opazili letos, prvič, da se krog prijateljev slovenskega gledišča čimdalje bolj širi, da je naše občinstvo čimdalje bolj vneto, in drugič, da ni več edino opera, ki vleče v gledišče, temveč tudi drama. Tako dobro obiskovanih dramskih predstav kakor letos menda nismo imeli še nikoli. To je pojav, ki ga ne smemo prezreti, ker se kaže baš v tem dejstvu vzgo-